

Amitől lámpa gyúl az ember mellkasában

PÁLFI KÁROLY

2016.02.21. 17:20

0 KOMMENT

Miért nem baj, ha nem látjuk egymástól a képeket? Vekerdy Tamás vagy Záborszky Gábor a nagyobb húzónév? Honnan tudjuk, hogy jó egy kép? Mi a közös a zenében és a festészetben? Vekerdy Tamás tartott tárlatvezetést Záborszky Gábor kiállításán a Ludwig Múzeumban szombat délután.

hirdetés

„Az ilyen megnyitókkal és tárlatvezetésekkel az a baj, hogy nem látjuk egymástól a képeket” – mondja Vekerdy Tamás pszichológus, író a Ludwig Múzeumban az őt követő, mintegy száz fős közönségnek.

Sokszínű társaság állja őt körül. Van közöttük lazán elegáns ősz úr (farmer és kockás ing a zakó alatt), miniszoknyás tinilány, copfos hipszter, magassarkús, festett szemöldökű középkorú hölgy. Van, aki a gyermekét is elhozta, ácsorog néhány 8-10 éves lurkó (unatkoznak), sőt valaki egy kisbabát is magával hozott.

Érdeklődő tömeg

Fotó: M. Schmidt János - Origo

A közös nevező Vekerdy Tamás. Inkább őmiatta vannak itt, mint Záborszky Gábor miatt, mondják többen is. Talán ezért nem is zavar annyira senkit, hogy nem látunk egymástól.

Csökkenő távolság

A pszichológus egyből azzal kezdi, hogy interaktívna szánja ezt a tárlatvezetést, bárki közbeszólhat, belekérdezhet.

Van valami columbós a megjelenésében.

Nemcsak azért, mert nagy rá a zakó és a nadrág. Nemcsak azért, mert lazán zsebredugott kézzel magyaráz. Hanem leginkább azért, mert ugyanolyan komótos, türelmes, mégis érdekfeszítő stílusban beszél, mint a sorozat nyomozója. Nincs valami jól kihangosítva, de nincs is rá szüksége, a közönség némán hallgatja.

A közönség némán hallgatja

Fotó: M. Schmidt János - Origo

Sokat elmond a tárlatvezetés hangulatáról, hogy az emberek apránként egyre közelebb nyomulnak Vekerdyhez.

Az elején még mindenki tisztes távolságot tart, a pszichológus körül 5-6 méteres sugarú kört hagynak, a végén viszont már karnyújtásra vannak az elől állók.

Záborszky Gábor 1974-ben végezte el a Magyar Képzőművészeti Főiskolát. Mesterei Kádár György, Kokas Ignác és Kocsis Imre voltak. Tanított a Magyar Iparművészeti Főiskolán a kilencvenes évek első felében. A sokszorosító grafikai eljárások szakértője, az anyagok nagy ismerője, a mozaik és a kollázstechnika mestere.

Már a kezdetektől elfordult a hazai művészeti élet fősodrától. Korai grafikaiban nagy szerepet játszott a fotó, festményeibe földanyagokat, homokelemeket épített be. 1976 óta kiállító művész. A hagyományos sík felület nem elégítette ki, rendszeresen betör a harmadik dimenzióba.

Természetes és mesterséges anyagokból keverten formázott domborműveket. Az arany és az ezüst felületeket is műveibe komponálta, s behatóan tanulmányozta a papírmasszát, mint alapanyagot, s ebből alkotta térbe helyezett műtárgyait, amelyek egy-egy motívum, gondolat sorozatokká, kiállítás együttesekké. Művészetének egyedi stílusa hamar feltűnt itthon és a nagyvilágban, számos hazai és külföldi múzeum, galéria őrzi műveit.

Nem az dolga, hogy ábrázolja a láthatót

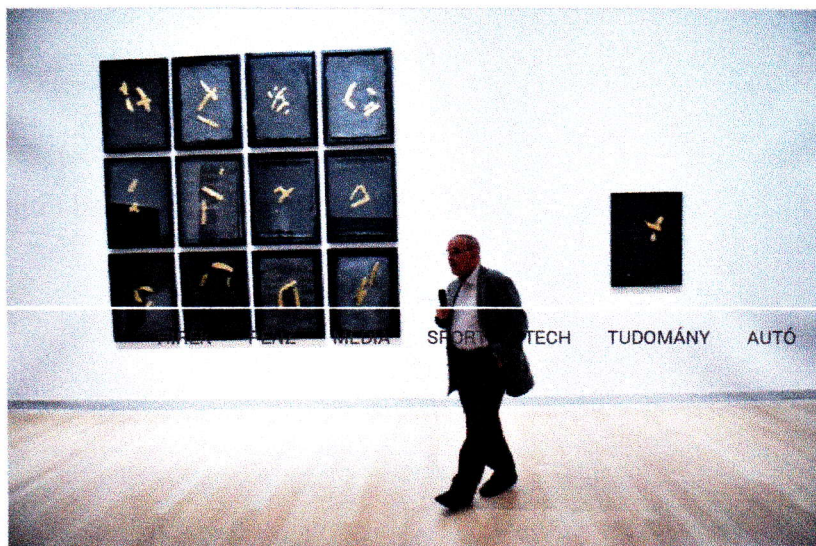
„Honnan lehet tudni, hogy egy kép jó?” Vekerdy ezt még Bálint Endrétől kérdezte valamikor a hatvanas években.

Az én mellkasomban sok kis lámpa van, és minél több gyullad ki, annál jobb a kép”

- felelte a festő. Objektív szempontokat kár keresni - vonja le a következtetést Vekerdy. Ami pedig a mondanivalót illeti: „A festészetnek nem az a dolga, hogy a láthatót ábrázolja, hanem hogy láthatóvá tegyen dolgokat.”

Vekerdy nem áll le megmagyarázni az egyes képeket.

Hogy ez most ezt jelenti, azt szimbolizálja. És jó oka van rá, hogy ne tegye, de ezt csak később fejtí ki.

Élvezetes gyűrközés

Fotó: M. Schmidt János - Origo

Záborszky Gábor munkásságában nem is téma, vagy a stílus a legérdekesebb, hanem az anyaghasználat. Gyakran nyúl fémekhez. Egyes kultúrák szerint a kozmosz nemzésszerűen termékenyítette meg a földet és lövellte bele a fémeket.

Élvezetes gyűrközés.

Így foglalja össze Vekerdy azt, ahogy Záborszky az anyaggal bánik. A pusztán anyag annyi jelenthet. Az arany a nap, a férfi az ég, a kozmosz. Az ezüst a hold, a nő. Az anyagokat általában nem önmagában, hanem egymás mellett értelmezi a festő, sok képe épít két különböző anyag kölcsönhatására.

Mint a zene

A Záborszky-képek másik sajátossága, hogy van bennük valami zeneiség. Sokan sokféleképpen próbálták már megmagyarázni nekünk, hogy miért is jó zenét hallgatni, és hogy mitől lesz jó egy zene. Vekerdy Pitagorászt idézi, aki szerint a zenét a benne rejlő matematikai arányok teszik széppé. De persze zenét sem úgy hallgatunk, hogy számolgatjuk a négyeket meg a nyolcakat.

Értelmezési kényszer nélkül élvezni

Fotó: M. Schmidt János - Origo

„Rá kell engedni magunkat, hátra kell dőlni, hallgatni és élvezni. Miért működne ez másként a vizuális művészetekben?”

értelmezési kényszer nélkül élvezni a szemünket ért élményt.

Érdekes, hogy a zenében ez mennyivel könnyebb és elfogadottabb. Carlos Santanán senki sem kéri számon, hogy „most akkor pontosan miről is szól ez az instrumentális dal?”